

TAŞOCAKÇILIĞI

***BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.**

İÇİNDEKİLER

TAŞOCAKÇILIĞI SEKTÖR RAPORU

SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

TAŞOCAKÇILIĞI SEKTÖR RAPORU

Türkiye, jeolojik yapısının bir getirisi olarak maden çeşitliliği açısından zengin bir ülkedir. Dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden yalnızca 13 tanesi Türkiye’de bulunmamaktadır. Türkiye’de bulunan maden çeşitlerinin de 50 tanesi kaynak bakımından çok zengin veya zengin olarak nitelendirilmektedir. Ancak, çeşitlilik bakımından dünyada 10. sırada yer alan Türkiye, maden üretimi açısından 28. sırada kalmaktadır. Türkiye’nin rezerv yönünden önde gelen madenleri şöyledir: bor, trona, bentonit, mermer, feldspat, manyezit, alçıtaşı, pomza, perlit, stronsiyum ve kalsit (ETKB, 2011).

Türkiye’nin en çok maden ihracatı yaptığı ülkeler arasında ise Çin ve ABD bulunmaktadır. Bunları İtalya, Hindistan, İngiltere, Suudi Arabistan ve Rusya izlemektedir (Deloitte, 2010). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) nun 2011 yılı verileri incelendiğinde ise madencilik ve taşocakçılığı sektöründe en çok ihracat yapılan ülkeler Çin ve Yunanistan’dır. Bu iki ülkeyi İtalya, Hindistan ve Belçika izlemektedir. İthalat yapılan ülkelerin başında ise Rusya ve İran gelmektedir (TÜİK, 2011b)

Madencilik, uygun stratejiler benimsendiği zaman bir ülkenin dışa bağımlılığını büyük oranda azaltacak, yüksek kazanç sağlayıp yerel kalkınmayı tetikleyecek bir sektördür. Türkiye madencilik sektöründe yüksek miktarda ithalat yapmakta, kendi madenlerini yarı mamul veya mamule dönüştürmede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle madenlerimizin ekonomiye sağlayabileceği katkı tam olarak değerlendirilememektedir. Bunların yanı sıra mevzuat ve ilgili kurumların mevcut yapısı da sektörü olumsuz etkilemektedir.

Türkiye’deki genel problemler ve öneriler şöyle özetlenebilir:¹

- Enerji, her türlü sanayide gerekli olan son derece stratejik bir girdidir ve kuruluşların verimlilik ve rekabetçiliği söz konusu olduğunda öncelikli konulardan biridir. Ayrıca, belirtildiği gibi maden üretiminin büyük bir kısmı (% 75) enerji hammaddelerine aittir. Bu nedenlerle, diğer madencilik ürünleri “enerji” sektörünün gölgesinde kalmakta ve yeterli ilgiyi görememektedir. Buna bağlı olarak, enerji ile ilgili verileri bulmak madencilik verilerine kıyasla daha mümkün ve kolay olmaktadır. Türkiye’de de enerji ve madencilik tek bir bakanlığın görev alanındadır. Özellikle madenciler enerji ve maden sektörlerinin bakanlık seviyesinde ayrılması gerektiğini savunmaktadır.
- Türkiye’de üretilen madenler düşük katma değerli olarak ihraç edilmekte, katma değeri yüksek ürünler olarak tekrar ithal edilmektedir. Yüksek rezervlerin varlığının yanı sıra madenlerin katma değeri yüksek olan nihai ürünlere dönüştürülmesi son derece önemlidir. Bu nedenle yerli sanayi için girdi sağlanması ihracattan öncelikli olmalıdır.
- Dünya ve Türkiye verileri kıyaslandığında ülkemizde yapılan sondajların alan ve derinlik bakımından yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu nedenle rezervlerin doğru tespitinin yapılmasında sıkıntılar yaşanmaktadır. Arama ve sondaj faaliyetleri özel

¹ http://www.oran.org.tr/materyaller/Editor/document/PlanlamaBirimi/Madencilik_Sektor_Raporu.pdf

uzmanlık ve donanım gerektiren masraflı faaliyetler olduğu için bu konularda teşviklerin geliştirilmesi yerinde olacaktır.

- Madencilerin, mevzuatla ilgili endişeleri devam etmektedir. Mevzuat hazırlama sürecinde daha katılımcı bir strateji izlenmesi beklenmektedir.
- Madencilik sektöründe, bürokratik işlemlerin azaltılması ve hızlandırılması gerekmektedir.
- Mevcut yapıda Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) ve özellikle Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MİGEM) bazı yapısal sorunları olduğu söylenmektedir. Bu kapsamda, kurumlarda sayıca ve üretim tecrübesi olmadığı için nitelik açısından personel yetersizliğinin olduğu ve ayrıca bu kurumların teknik eleman yetiştirme konusunda eskiye göre yetersiz kaldığı belirtilmektedir.
- Madencilik bir imaj sorunu vardır. Bazı maden firmalarının usulüne uygun davranmayarak çevreye zarar vermesi nedeniyle madencilik toplumda olumsuz bir üne sahiptir. Bu nedenle, çevresel konular ile işçi sağlığı ve güvenliğine önem veren diğer madencilik şirketleri de aynı şekilde değerlendirilmektedir.
- İş müfettişlerinin sayı ve üretim tecrübesi eksikliği nedeniyle nitelik bakımında yetersiz olması denetlemeler konusundaki endişeleri getirmektedir.
- İş güvenliği ile ilgili denetlemelere yönelik "özel yeminli müşavirlik" ve "denetim büroları" gibi araçlar kullanılabilir.

SEKTÖR 2023 HEDEFLERİ

- Yeni gelişmekte olan pazarlar ve hedef pazarlarda rekabetçi gücü artırarak pazar payını artırmak,
- Hedef pazarlarda bilinirliği artırmak,
- İhracatta katma değeri yüksek ürünler üretmek,
- Marka ve mülkiyet haklarının korunmasına yönelik hukuki destek sağlamak,
- Eximbank'ın mevzuatının iyileştirilip, Bankacılık statüsünden çıkarılarak özel bir statüye alınmasını sağlamak,
- İhracata yönelik desteklerin tek çatı altında toplanmasını ve bu konudaki bürokrasinin azaltılmasını sağlamak,
- Hammadde ve ara mamule erişimini kolaylaştırmak,
- Çalışan ve işveren memnuniyetinin sağlanması için kıdem tazminatı konusunu çözüme kavuşturmak,
- Küçük işletmeleri sürekli ve düzenli ihracat yapabilmeleri amacıyla bilinçlendirmek ve yurtdışına nasıl ihracat yapılabileceği ile ilgili eğitim ve farkındalık hamlesinin uygulanmasını sağlamak,
- Yabancı markaların satın alınmalarına yönelik destek mekanizmalarını geliştirmek,
- Hedef ülkelere yönelik "Sektörel Karşılıklı Ticari Heyet"lerini artırmak,
- Potansiyeli yüksek pazarlarda Toptana yönelik ticaret merkezlerini oluşturmak ve

destek mekanizmalarını geliştirmek,

- Makine / teçhizat yatırımlarında yerli makine tercih edilmesine yönelik destekleri geliştirmek ve makine sektörü ile işbirliği içinde sinerji yaratmak,
- Sektöre yönelik mevzuat düzenleme çalışmalarında sektörden görüş almak,
- Enerji desteklerini gözden geçirerek kolaylaştırmak,
- Alt sektörde istikrarlı ihracat artışı sağlamak ve ihracat kapasitesini geliştirmek,
- KOSGEB'ini bilinirliğini artırmak,

KAYNAKÇA

- http://www.oran.org.tr/materyaller/Editor/document/PlanlamaBirimi/Madencilik_Sektor_Raporu.pdf
- <http://www.tuik.gov.tr/>
- http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf